

DOMOVINA

Uredništvo
je na Schillerjevi cesti št. 4. — Dopolne blagovolite fran-
kiziraj, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak ponedeljek, sredo in petek ter velja za
Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 kron. Za Ameriko
in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron,
pol leta 8 kron 50 vira. Načinoma se pošilja upravništvo, plačuje se vsakej.

Za inserate
se plačuje od vsake polovice po 20 viračev za vsa
krajci; za večje inserate in obsevnostno inseriranje
zlasti po pogodu.

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Vabilo na naročbo.

Conjene naročnike, katerim
je naročnina potekla, včasno
vabimo, da blagovito svoje
naročnino ponoviti; pripo-
ročamo ob enem slavnemu
občinstvu svoj list na novo
naročbo.

„DOMOVINA“

izhaja po trikrat na teden
ter velja za celo leto 12 K
za pol leta 6 „
za četrt leta 3 „

Naročnino blagovito po-
šiljati na naslov:

Upravništvo „Domovina“
Celje.

Celjsko gimnazijsko vprašanje.

(Iz celjskih merodajnih krogov).

CELJE, dne 5. prosinca 1907.

Narodni list je prinesel v svoji
9. številki novico, da namerava vlada
celjsko gimnazijsko vprašanje rešiti na
ta način, da bi odpravila celjske samo-
stojne gimnazijske razrede ter ustano-
vila v Mariboru samostojno slovensko
gimnazijo.

Čeravno posvečamo Slovenci vsa
pozornost celjskemu gimnazijskemu
vprašanju in nam je znano, da v Av-
striji ni nič nemogoče, vendar tej čudni
vesti nismo mogli prav verjeti. Rešitev
celjskega gimnazijskega vprašanja v
smislu novice „Narodnega lista“ bila
bi nečuvna, za Spodnještajerske Slo-
vence naravnost nesprejemljiva.

In vendar se nekaj kuha,
kuhar je vlada, — kuhari in
peči se pa hoče naše mesa. Dne
3. prosinca je bila v večerni Tages-
posti čitati brzojavka, da namerava
vlada samostojne slovenskomeške gim-
nazijske razrede odpraviti, Slovence
pa dati samostojno gimnazijo v Mari-
boru. Brzojavka pristavlja, da so baje
slovenski klerikalni poslanci v tako
rešitvi celjskega vprašanja zadovoljni.
leti dan je bilo čitati v „Slovenen“
in v „Slovenskem Narodu“ skoraj do-
besedno jednaki brzojavki.

Ni torej več dvoma, da je prišlo
celjsko gimnazijsko vprašanje v odlo-
čilen štadij in da ima vlada voljo,
vgrizniti v to koso jabolko. Gotovo
priganjajo vlado Nemci, kerti
imajo pri sedanjem položaju
največ upanja, da se rešivpra-
šanje po njihovem receptu. V
ministrstvu sedijo kar trije nemški
prvaki, Derschatta, Prade, in Marchet,
ki bodo napeli vse moči, da se Nemcem
ne bo „žalilo“ in da njihova „nemška“
posest ne bo dotaknjena. Dosegli bodo
ti ministri tem lažje svoje namene, ker
imajo za seboj večino v parla-
mentu in ker imajo tudi v ministrstvu
z uradnimi ministri Beckom, Bienensthom
in Kleinsom večino. Ako torej sedaj
Nemcem ne bo šlo po volji, ne bo šlo
nikoli, posebno ne v novem parlamentu,
kjer bo slovanstva večina in kjer bodo
skoraj gotovo gospodarske stranke in
gospodarska vprašanja v ospredju.

Moč je torej sedaj še v rokah
naših nasprotnikov.

Pravica je pa na naši strani. Sta-
jerski Slovenci štejejo nad 400000 duš
in živimo skupno po celim Spodnjem

Štajerskem. Le v mestih in trgih je
nekaj Nemcev ali takih, ki se k Nemcem
pristevajo. Ti spodnještajerski Nemci
imajo, akoravno jih ni ena desetinka,
tri popolne gimnazije in sicer dve
državni (v Mariboru in v Celju) in eno
deželno (v Ptaju). Razven tega imajo
eno popolno realko v Mariboru, dve
popolni učiteljski (žensko in možko v
Mariboru) in povrh še maščanske šole.

V razmerja z Nemci morali bi
imeti torej mi Slovenci trideset
gimnazij, dvajset učiteljskih in deset
realk. Kajti, če ima približno 40000
Nemcev — tri gimnazije, pride na naših
400000 — trideset gimnazij itd.

Namesto trideset slovenskih gim-
nazij nimamo nobene, namesto 10
slovenskih realk nimamo nobene in
nimamo ne slovenskega učiteljskega ne
slovenskih meščanskih šol.

Mi še dolgo zahtevamo, da nam
da Avstrija vsaj dve popolni slovenski
gimnaziji, to je, da izpopolni celjske
samostojne slovensko-nemške gimna-
zijske razrede v popolno slovensko
gimnazijo in da ustanovi v Mariboru
popolno slovensko gimnazijo. Upravi-
čenost te zahteve je z ozirom na gori
navedeno jasna kakor beli dan in tem
bolj evidentna, ako se pomisli, da so
na Kranjskem, ki je malo večja, kakor
Spodnještajerska, kar štiri gimnazije
in dve realki.

Naše zahteve so našle do sedaj
gluha ušesa. Vrgla se nam je drobtinica
v podobi samostojnih slovensko-nemških
gimnazijskih razredov v Celju in v
obliki paralel pri mariborski državni
gimnaziji.

Sedaj se nam hoče še to malo
betvece vzeti. Da bi rana, ktera se nam

s tem zada, malo manj pekla, hote se
je prelepiti z mazilom popolne slovenske
gimnazije v Mariboru.

Na videz je taka rešitev sloven-
skega gimnazijskega vprašanja valjiva
in vlada bo rekla, naj bomo zado-
voljni, če dobimo eno popolno gimnazijo.

Mi pa odkrito in na vsa
usta izjavljamo, da s tako re-
šitvom nismo zadovoljni, nemo-
remo biti in tudi ne bomo
nikdar zadovoljni, ter da bomo
našli sredstvo, tako rešitev
preprečiti.

Neobhodno potrebno je, da imamo
v obeh centrih slovenske Štajerje
gimnazijske zavode, v katerih je naši
mladini izobraževanje in napredovanje
omogočeno. Celjska slovenska nižja
gimnazija se je rodila iz nujne po-
trebe, ker slovenski otroci iz sodnj-
skih okrajev Celje, Smarje, Rogatec,
Kozje, Brežice, Sevnice, Laški trg,
Vransko, Gornji grad, Šostanj ter Ko-
njice imajo edino le priliko študirati
v Celju in bi se študij v Mariboru za
stariše iz teh okrajev neznano podražil.
marsikateremu nadarjenemu fantu bilo
bi pa vdeli pomankanja zadostnih
sredstev študiranje sploh nemogoče.
Celjska slovenska nižja gimnazija jako
lepo uspeva in bi se lepše, ko bi se
spopolnila v višjo gimnazijo. Dijakov
ima toliko, kakor marsikatera avstrijs-
ka popolna gimnazija. (leta 1900/1 —
130, 1901/2 — 150, 1902/3 — 164,
1903/4 — 198, 1904/5 — 212, 1905/6 —
211, 1906/7 — 213 učencev). Pov-
prečno 40 četrtošolcev zapusti vsako
leto naš zavod. Ako bi se gimnazija
spopolnila v višjo gimnazijo, bi število
dijakov naenkrat poskočilo, ker sedaj

LISTEK.

Diogen.

Hrvatski opisal August Šecan, prevedel — nj —
(Dlaže).

„Reči vam moram, da ne odobra-
vam alternative, in to zaradi Belizara
ne. Zaradi tega je treba, da smo tudi
glede drugega pogoja zelo opretni.
Pomislite samo: Popolnoma stvarno je,
da se ljubezni mislih gladi pol, da se
jih k temu napeljuje, ker Belizar ne
bi hotel nikdar postati vaš zet, če zve,
da je Amalijina roka cema za njegovo
rešitev. Prevec ponosen je. Drugič pa
bi prehitra ženitev preprečila vaše
politične osnove. Stranka, katero moramo
razbiti, bi takoj slutila, da sem vaš
pristak, sklenila bi se trdno proti meni
in jaz si ne bi mogel osvojiti niti pol
zemlje na političnem bojišču. Zato po-
trpajte, baroni; pustite me najprej v
levov brlog naših „hrvatskih bogov“.

da se tam udomačim in zmagali bomo.“
Klefeld je pri tem govoru opazoval
zelo pazno Jankoviča.

„Vaša osnova je popolnoma dobra.
Sprejem.“

„A ženitev mora ostati stroga
tajnost.“

„Seweda.“

„Toda ničesar ne pozabite.“

„Kaj?“

„Glavnega namena! Rešiti Beli-
zara poginja.“

„To je samoumerno. Toda niti
besedice nikomur o tem, kar sva se
dogovorila.“

„Niti besedice.“

Veselo ga obrzala zapusti Klefeld.

Jankovičovo hišo.

Belizar prihiti v sobo svojega va-
ruha z vslikom:

„Je prišel Klefeld radi mene?“

„Da“, odvrne Jankovič, „nevar-
nost je večja kakor sem mislil.“

VI.

Gospod škof Klobuški je odšel k

svojemu sorodniku v Eperies, ali re-
nišne, gospod škof je pobežnil. Nati-
boma je zvedel, da ga misli glinski
polkovnik grof Adam Račan obiskati s
svojo lepo ženo in to za več časa. To
ga je napolnilo, da zbere svojo prtljago
in pobeže na nekaj časa preko Drave.
Klobuški je bil kljub svoji škofovski
kapi pravi kavalir. Nečimarnosti tega
sretni ni gledal s preostlim očesom,
da; na njegovem dvoru so se prirejale
celo javne zabave. No, na eni strani
zlotojlan, ker so ga v soboru tako
ostro napadali, na drugi strani ne
nareč posebno za rodbino Račan, hotel
se je izogniti sprejemu teh ne posebno
mno dragih gostov in to tem bolj, ker
je dobro poznal nenavadno naravo
gospo Terezije, ki je vtilkala svoje
nežne prste vedno v politične spletke,
— a teh je bil škof sit, in ker je pri
tem razpenjala vse mreže, katere more
razpenjati lepa, ne posebno pobožna
ženska. V ostalem je ukazal škof pri
svojem odhodu, naj se pripravi gostom

udobno stanovanje in daje imenitna
postrežba, kako dolgo jim bo ljubo,
njega pa naj opreže, ker ima mnogo
zasebnih opravkov pri svoji rodbini in
potem še več v zbornici v Pozna.

Glinski polkovnik je res prišel s
svojo gospo ter se nastanil v skotovnem
dvoru. Čudno, pripeljal je tudi s seboj
štirideset služabnikov in služabnic in
vse svoje pohištvo, kakor da se na-
merava popolnoma preseliti v Zagreb
četrtdi je bila Glina sedež njegovega
polka. Ljubeje v Zagrebu si niso mogli
rešiti te nagnjke, samo banovt namest-
nik je gledal te čudne goste od strani
in je začel nekaj slutiti. Polkovnik
Adam pa se je prav malo brigal za ta
ugibanja, ampak žel je takoj za svojim
opravkom, ne vprašaje kaj dela njegova
žena, lepa Terezija.

„Prepuščaj vam politiko in za-
bavo“, reče svoji ženi, „a vi prepustite
meni žito.“

(Dlaže prihodnjič).

nega in poslušnega. Administrativno naj obdrži državni organi, skrb za vzgojo in pouk, posebno pa odličevanje in spreminjanje in reformah pouka samega, t. j. zne tvarine in metod, naj se govori najbolj poklicanemu činitelju — učitelstvu samega.

Padleji vladi se je popolnoma posrečilo pripraviti šolstvo po svojem duhu — posrečilo se ji je narediti mladino iz večine indiferentno in nenarodno. Veliko krivdo glede tega nosi tudi naše srednjoškolsko učiteljstvo, ki se je več ko je bilo potrebno, pokoravalo vidi in celo stremelo za tem, da jo prehitri v izvajanju nenarodnega šolskega sistema.

Vidim torej, da je madžarski režim dosledno zapuščal ljudstvo na ekonomskem in poslovnem polju, da je torej na dveh poljih, ki so podlaga narodne moči, kolikor mogoče skušal preprečiti samostojen narodni razvoj in vsak poskus, da se na tej področji dvigne.

Svetovno-politični pregled.

Domače doželo.

V plenarni seji avstrijske delegacije dne 4. t. m. je konstatiral delegat Einspinner, da so delegacije, kakršne so danes, pač brez vsakega pomena, ker nimajo ni najmanjšega upliva na skupno vlado. Ministri so sicer ujdinji, pa vendar dosledno prezirajo vs. sklepe in želje te institucije. Govornik urgira reformo vojaškega kazenskega zakona; zahteva raj se pri dohvacih za armado pravično spoštevati tudi malo obet. Toži nadalje, da ni v vojni upravi prave stanovitnosti in trdnih nazarov, kar nam dokazuje dejstvo, da so bile kamice pred 10 leti proglašene kot absolutno nerabne, dočim je danes vojna uprava zopet upeljuje. Podobno je z raznimi predpisi, danes je izdajajo in v par mesecih preklicujejo. Graja nadalje postopanje z moštvo ter pravi, da bilo treba malo več humanitete. Vojaški zdravniki tudi ne vrše svojega poklica, kakor bi morali, o tem pričajo razni dogodki. Bolnim vojakom bi ne smeli odtegniti tistih par krajcarjev mreže za čas, ko ležijo v bolnici; istotako je okrajno krivično, da se ta borna meza odtrgava oim, kateri so zaradi hude bolezni na dopustu in bi teh par krajcarjev bridko potrebovali, ker so neuporabni za delo in brez zaslužka. Tudi za higijeno bi bilo treba bolj skrbeti. Stanovanja v dalmatinskih trdnjavah so naravnost grozna ter upijejo po vs. rah.

Delegat Steiner zahteva retorno branbenega zakona.

Dv. Herzmanski pozivlje vojnega ministra v imenu nemških kmetov naj ne dela Madžarom nikakih koncesij več, naj has nasprotno trega tem gospodim nasproti vse in naj se spusti tudi v boj proti slovanski zahtevam avstrijskih Slovanov, potem bodo nemški kmetje složni za njim. (Dobro, naj pa tudi samo nemški kmetje dajejo rekrute in naj oni sami plačujejo davke, potem naj si svojo nemško armado urede po Herzmanskega pameti, mi homo samo vesel).

Delegat Ryba je konečno navedel slučaj, ki jasno ilustruje te koncesije vojne uprave nam Slovanom nasproti. Vojaško častno sodišče je obsodilo nekakega češkega rezervnega častnika na zgrbo častništva in na dvoletno do služnje kot prost vojak, samo zato, ker je bil dotičnik član narodnega društva. Tako nekako si mislijo tudi delegatje Herzmanski, Stein in dr., da bi se nam Slovanom imele krotiti pravice v armadi, katero

vadržujemo po ogromni večini mi s svojo krevjo in s svojim denarjem. No to ne pojde in če bi gospoda še tako mlo javkali, da spodbujamo edinstvo vojske in nje moč.

V svojem novoletnem govoru je minister Kosuth izjavil deputaciji stranke neodvisnosti: Tako deluje sedanja vlada na to, da areniči načelo gospodarske samostojnosti ter je to načelo sprejel tudi kralj sam.

Da odgovorni minister na tak način in ob taki priliki izpostavlja vladarja za svoje ideje, ki kakor vsakdo vidi pač niso kraljeve, je vendar nekonstitucionalno in ne priča o vestnosti ministrov. — Minister grof Andrássy namerava sprejeti v načrt novega volilnega zakona, s katerim boče koalicijska vlada osrediti Ogrsko, nek jezikovni ceznus t. j. volilno pravico bodo gojpodje podelili samo oim, kateri znajo madžarski. Si li bodo gojpodje res upali s takim predlogom na dan, nam pokaže bližnja prihodnost; če ne, pa to zgodi, nastane vihar po državi, o kakršnem se madžarskim močnikom niti ne sanja.

Vnanje države.

— **Rusija.** Znani pisatelj Pjehanov je bil nedavno stavil predlog, naj bi se vse opozicijske stranke združile z namenom, da obranijo suverenost ruske. V tej zvezi naj bi bile opozicijske stranke vsaka svoji številnosti primerno zastopane. Ta predlog so nekatere stranke in med temi tudi stranka „kadetov“ odklonile. Pjehanov piše o tem v „Tovarišču“: „Jasno je, da taka stranka (stranka kadetov) ne more dati izrazu interesom proletariata. Če bi si ta stranka prizadevala pridobiti si pristavek med delavstvom, ste dolžni odkriti brezobzirno nje polovičarski značaj. Nikar pa ne zabite na to, da ste vi sodrugi in svojega smotra si svesti delavci dolžni posluževati se prizadevanj kadetske stranke v doseg polovičarske svobode, kot sredstva v doseg popolne svobode.“ Konečno Pjehanov svetuje naj se socialni demokratje povsod, kjer bi utegnil sicer zmagnati reakcijskarni kandidati zvežeti s kadeti ali glesnjoje za kandidata kadetov ter proglašajo vsako drugemu postopanje za proti revolucijo.

— **Nemčija.** Kancelar Bihlow se je skrajno nerodno spustil v volilni boj. Pisal je predsedniku „narodne antisocialno demokratske lige“ pismo, v katerem poziva vse državni ideji in cesarja verne Nemce na boj: „za čast in blaginjo naroda proti socialnim demokratom. Poljaki, Grci in centrum“. V tem pismu govori o moči vlade in vladarja na tak način, kakor bi gruzil z državiim prevratom s pomočjo militarizma, ako narod ne boče volil po cesarjevi volji. — Uspeh boče pač samo ta, da bodo „sovražniki“ države: socialni demokratje, centrum, Poljaki in Grci v tem boju samo pridobili ter bodo bodoče volitve nov poraz sedanjega osebnega sistema na Nemkem.

— **Bolgarsko.** Proračun za 1907. leto kaže približno za tri milijone večje potrebnostjo za vojsko. Naučno ministrstvo zahteva tudi 3.600.000 frankov več nego lani. Ta povisek porabi za zboljšanje učiteljskih plač, za ustanovitev risarske in slikarske akademije in za dijaške ustanove, za decembra so slavili v Sofiji stoletnico, prve bolgarske knjige „Sofronije“. V vseh šolah so bila primerna predavanja.

— **Bolgarski politiki** so z novim avstro-ogrskim ministrom vnanjih stvari zadovoljni, listi hvalijo posebno Aehrenthalovo izjavo o Macedoniji ter pravijo, da je opisal tamošnje razmere, kakor so v resnici.

Dopisi.

Servico. dne 1. prosinca 1907.

Okrajni zastop Servnici je imel 30. m. m. pod predsedstvom okrajnega načelnika, gospoda Mihaela Starki, svojo redno sejo, katere se je udeležilo 19 članov. Začetek seje ob pol 4. popoldne. Razpravljalo in sklepalo se je o sledečih predmetih:

Račun za leto 1905.

Imenovan revizorjev poročla nadučitelj J. Jože Mešček, da je imel okraj 1. 1905.

prejemkov	19.622 K 44 vin.
izdatkov	19.596 K 84 v.

torej ostanka 25 K 60 vin.

Poročevalec izjavi, da je račun v vseh postavkah opremljen s prilagami in popolnoma v redu, zato predlaga, da se okrajnemu odboru poda odvzema. Soglasano sprejeto.

Proračun za leto 1907.

Okrajni načelnik predloži proračun za 1. 1907, ga točko za točko prečita in vmetelji.

Po kratkem razgovoru se predloženi proračun potrdi z izpremembo, da se okrajna subvencija bodočemu distriktnemu zdravniku v Servnici povisa od 300 K na 400 K. Po takem bo imel okraj v tem letu izdatkov 17.101 K 34 vin. V pokritje teh potrebnih sklene okrajni zastop, naložiti na direktat davke, ki znaša 45.133 K 43 v okrajno doklado 38%.

Izvolitev revizorjev za račun 1. 1906.

Revizorjem se izvolijo gg. Šupnik Dobriek, Kralj Lovrenc in Starki Kristijan.

Proračuni tuokrajnih občin za 1. 1907.

Postavljeno nalozbe občinških doklad potrdi okrajni zastop občinam in sicer: Brezje 15%, Golobinjek 30%, Planina 8%, nadalje dovolj pobiranje občinških doklad občinam Anže 57%, Armeško 52%, Blanca 50%, Gorica 36%, Rastec 52%, Rajhenburg 59%, Senovo 46%, Servnica 58%, Stolovnik 45%, in sklene, da se proroja občine Zabukovje za pobiranje občinske doklade 70%, priporočljivo predloži deželnemu odboru.

Izvolitev predstojnikov in njih namestnikov za tuokrajna govedorejska okolišča.

Izvolijo se in sicer za Servnico g. Simončič Fr., namestnik g. Smole Ladovik; za Blanco g. Zalokar Jože, nam. g. Novak Fr.; za Zabukovje g. Kozinec Martin, nam. g. Kušek Miklav; za Rajhenburg g. Kunej Anton, nam. g. Ivanc Janez; za Planino g. Špan Josip, nam. g. Špan Martin in se zarno določi Servniški okraj za plemensko okolišče z muricodolskim plemenom.

Izvolitev pet udov in dveh namestnikov za upravni odbor „Južnoštajerske hranilnice“ v Celju.

Upravnim odborom se izvolijo gg. dr. Filipič dr. Janko Šernec, Milan Hovevar, Starki Mihael in Smole Ladovik, namestnikom pa g. Mešček Jos. in Simončič Fr.

Izvolitev enega uda v okrajni šol kvaset.

Z večino glasov se v okraj šolski svet izvoli g. Kunej Anton, posestnik in župan v Stolovniku, ki se na izkaznem znanju zahvali in izjavi, da volitev sprejme.

Izvolitev enega uda za poslovanje pri nalozbi osebne dohodnine.

Soglasno se izvoli g. Špan Josip, veleposesnik v Golobinjeku.

Izvolitev dveh izvedencev za prihodnji vojaški nabor.

Izvedencem sta soglasno izvoljena g. Starki Mihael in Simončič Fr.

Izvolitev dveh udov in nju namestnikov v komisijo za odmero vojaške takse.

V to komisijo se izvolita g. Smole Lad. in Kralj Lovrenc kot uda in g. Kragl Anton in Kladnik Jože kot namestnika.

Izvolitev dveh zastopnikov in nju namestnikov v komisijo za konjski nabor.

Udom te komisiji sta izvoljena g. Simončič Fr. in Smole Ladovik, namestnikom pa Kragl Anton in Kralj Lovrenc.

Prošnja občine Stolovnik za subvencijo.

Po daljšem razgovoru obvelja napoved predlog, da prispeva okraj občini Stolovnik za popravo občinske ceste 50 K.

Prošnja okrajnih cestarjev za zvišanje plače.

Se sklene prošnji ugoditi in okrajnim cestarjem zviti mesečno plačo za 4 K.

Jurist A. L. prosi za podeljenje subvencije.

Se privoli 100 K.

Kmetijski učenc g. Kolander prosijo za podelitev štipendije.

Imenovanemu se privoli za to leto štipendij 100 K s pogojem, ako ga ravnateljstvo vinorejske in sovjarske šole v Mariboru obdrži v 2. letniku.

Peticija proti pohištvarstvu.

Se sklene, vložiti pri c. kr. namestniku prošnjo, naj se občinam podeli pravica, da smejo pohištvarstvo (krošnjarstvo) preprečevati, oziroma ta isto privoliti le domačim ljudem.

Posvetovanje v zadevi novega šolskega in učnega reda za ljudske šole.

Poročevalec o tej točki, nadučitelj Jos. Mešček pove, da je okrajni zastop za okoliš Gradec sklenil peticojo na državni zbor za izpremembo §§ 10, 63, 107, 112, 120 in 122 novega šolskega in učnega reda, in nasvetaje, naj bi tudi naš okrajni zastop sklenil enako peticojo. Z ozirom na to, da je med tem novi šolski in učni red stopil že v veljavo in bi taka peticoja bila najbrž brez uspeha, in ker isti vsebuje toliko koristnih in praktičnih določil, da ne kaže, se spodklati naš poednini, morda ne popolnoma jasnimi, pa za Spodnje Štajersko manje pomenljivimi odredbami, predlaga poročevalec, da se o tej stvari nič ne ukrene. Sprejeta.

Prošnje raznih društev za subvencijo.

Ker je proračun za tekoče leto z ozirom na veliko bodo tuokrajnega prebivalstva jako pčilo sestavljen, se vloženim prošnam ne more ugoditi in se le za trgovski učni točaj v Servnici privoli subvencija 50 K.

Prosto za predloge.

G. Robek Jože predlaga, naj bi se nakupila še dva bika muricodolskega plemena. G. okrajni načelnik omeni, da so po pripoznanju g. deželnega inženirja tuokrajne ceste v boljšem stann nego one sosednjih okrajev in se bo od zneska, ki je odmerjen za nasipavanje okrajnih cest moglo previdoma kaj prihraniti, kateri prihranek se bo porabil za nakup plemenskih bikov.

Nadalje predlaga g. Robek, naj se z ozirom na to, ker se bakrena galica to leto zelo podraži, ljudstvo pa je to silno abogo, vložiti pri deželnem odboru prošnjo, naj isti prispeva k nakupu galice toliko, da jo dube posestniki po oni ceni, kakor prejšnja leta. Sprejeta.

Štajerske.

— **Resolucija**, sklenjena na obnem zboru političnega društva „Naprej“ dne 3. januarja 1907.

Politično društvo „Naprej“ odločno protestira proti vsaki nakani odpraviti slovenske gimnazije paralelke v Mariboru ali „Nemško-slovenske samostojne gimnazije razrede“ v Celju.

Politično društvo „Naprej“ zahteva, da se razširita oba zavoda v popolni samostojni slovenski gimnaziji.

Od vseh slovenskih poslanecov se zahteva, da bodo v tem vprašanju postopali sklopo in neizprosmo ter da bodo postopali edino le v soglasju s celjskimi in mariborskimi Slovenci.

— **Politično društvo „Naprej“** je imelo dne 3. t. m. svoj redni občni zbor v „Narodnem domu“ v Celju. Resolucija, sklenjena proti vladni nakani razpustiti bodisi „Nemško-slovenske samostojne gimnazije razrede“ v Celju, ali pa slovenske paralelke na gimnaziji v Mariboru, prinašamo na drugem mestu.

Poročilo o obnem zboru prinesemo radi pomanjkanja prostora prihodnjič. — Predsednikom društva je bil izvoljen z vsakim zopet g. dr. Juro Hrašovec, deželni poslanec in odvetnik v Celju, v odbor pa gg. dr. Anton Božič, Ljudevit Furlan, dr. Anton Gosak, Franjo Jošt, Ivan Rešek, dr. Gvido Serbec in dr. Ljudevit Štikor. Odbor se je konstituiral tako: podpredsednik: dr. G. Serbec, glavniki: dr. A. Božič in tajnik dr. A. Gosak.

— **Uradna okrajna učiteljska konferenca za okraja Celje-ohelja in Šmarje** bo 28. junija t. l. v Celju. Teme, ki se bodo obravnavale pri tej skupščini, so sledeče: 1. Pomen u. odločilkov ali kolobarnj: a) psihološki; b) v posameznih predmetih; c) na posameznih stopnjah. 3. Učiteljsko in verske vaje zozirno na nov def. šolski in učni red.

— **Stiegerjeva predznost**. Pise se nam, da si je dovolil znani Stieger včeraj, v nedeljo, tako hitro vožnjo na saseh po Rotovški ulici, da bi kmalu povozil dvoje kmetov. Usmakla sta se komaj v zadnjem hipu. Stieger pa je bil v zalozbo balo z voza s palico ali bičevnikom udaril. Ako je to resnično — potem pozivljamo slavno celjsko policijo, da naj prvič prepove ob nedeljah, ko je polno ljudi po cestah, hitro vožnjo po mestu, drugič pa naj stopi malo na prste tuma napojenemu človeku, ki si upa pretepati ljudi, in to celo svoje otjelmalce, na cesti!

— **Odvetniški izpit** je položil g. dr. Gvido Serbec s prav dobrim uspehom ter je bil dne 31. decembra n. l. vpisan v imenik kazenskih zagovornikov za Štajersko, Koroško in Kranjsko. Čestitamo!

— **Imenovanja**. Višji okr. živino-zdravnik g. Josip Vollmoscheg je bil prestavljen v Ljutomer in okr. živino-zdravnik Fr. Schmidt iz Ljutomer v Celje. — Pisarniški oficijal pri tujaknjem okrožnem sodišču g. J. Skubetz je bil imenovan višjim oficijalom na istem mestu.

— **K sezoni**. Sedaj je nastal čas veselja, čas gostij in ženitovanja. Po stari slovenski šegi se vsi gostija navadno z godbo, ker naša mladina rada pleše ali raja. — Toda to nedolžno veselje je podvrženo davku v obliki godbenice. Deželni odbor sme po starih pravicah pobirati od vsake plesne veselice z godbo godbenino na delu po 1 K od godca, v mestih in trgih z K. Občina ima pravico pobirati od vsake plesne veselice z godbo 53 v v prid krajnega obznožna

zaklada in dobi 10⁵, od godbenine v občinski blaginjo. Prosjača za dovoljenje, ki naj se vsoti ustnemu ali pisnemu pri županu, se mora kolokovati z 2 K kolekom, istotako licenca (dovoljenje). Tako treba plačati n. pr. za plesno veselilo s 5 godci: 5 K godbenino, 4 K kolekov in 53 v za obznožni zaklad.

V nekaterih okrajih se pobira vs pristojbina tudi od „kmetijskih gostij“, ako se poslužujejo godev. Ker traja taka veselica po več dni in se včasih razteza na dve občini, zahteva se licenca za več dni in od dveh županov. Pred kakimi 10 leti je štajerski deželni odbor določil, da ni treba licence za kmetijske gostije, ako iste nimajo javnega značaja, to je ako se gostije udeležijo samo povabljeni gostje. Zupan ima o tem razsoditi. Kmetijsko ljudstvo naj bo torej v takih slučajih previdno, sploh pa naj te drage zakave kolikor mogoče opusti, ker je škoda denarja.

— **Vladina nakana**, o kateri so poročali vsi nemški in tudi nekateri slovenski listi, ugrabit na štajerskim Slovencev se tiste bore drobtinice, katerim pravimo „Nemško-slovenski samostojni gimnazijski razredi“ v Celju, ali pa slovenske paralelke na gimnaziji v Mariboru, je slovensko prebivalstvo po vsem Štajerji sila razburilo. Od vseh strani dobivamo izraze največjega ogorčenja na ta nameravani atentat na te nam milostivo podeljene beraške drobtinice na šolskem polju, katere nikakor ne odgovarjajo našim pravicam. Mesto da bi nam vlada pravice, ki nam grede, dala, hoče nam vzeti še te malenkosti, katere smo si v dolgem, trdem boju priborili. Toda naj si dobro premisli, kaj dela. Če je to, kar listi poročajo, res vladina nakana in če je v resnici tako izvesti, doživela bo vihar, kakršnega si ni videl Spodnji Štajer! Mera je več kot polna, to mora celo najimnejšega do skrajnosti razburiti in ogorčiti.

— **Škofja vas pri Vojnku**. Človeku, ki pride takole o priliki po državni cesti iz Celja proti Vojnku — in je ima nekaj časa za pravico in nekaj ponosa, pa vidi po naših gostilnah samonemne napise — ta bi se v prvem trenutku res najraje nasmel nad tem smešnim in nesumnim ravnanjem naših ljudi. Pa stvar je pretesna in prežalostna! Odkod vendar to, pomislite, da se vam smeji vsak pameten človek, ki kaj misli in kaj ve, naj pa bo že Slovenec ali Nemec. Pa vse hi še človek pregledal, ali če pomislimo, da nam občinski odbori v Celju in Mariboru naravnost prepovejo nam slovenskim trgovcem in gostilničarjem slovenske napise na naših lastnih hišah, čes, da je v Celju zrak nemški — potem se nam zdi pa čudno, kako more trpeti slovenska občina Škofja vas, da je na lastni občinski hiši nemški napis. Ali se to strinja z značenjem in častjo Vase občine?

— **Okrajni zastop v Laškem trgu**. Dne 28. grudnia 1906 je imel okrajni zastop v Laškem trgu svoj drugi letni občni zbor. Računski sklep za l. 1905, se je sprejel in se je dal poročevalcu absolutorij. Proračun za leto 1907 je sestavljen sledeče: potrebščine znašajo 92.171 K; omenimo le važnejše postavke: za ceste 49.810 K, za poljedelstvo 4600 K, za šolstvo 20.773 K, za podporo občinam in društvom 4500 K (radovedni smo, koliko tega denarja pride v slovenske roke?). Pokritja za potrebščine ima okrajni zastop iz lastnih dohodkov 1000 K; primanjkljaj pokrijejo s 35% okrajnimi določkami. Ostaja pa še vedno 1156 K nepokritih; iste spajo prihraniti na raznih postavkah. Nato

je privolijo občinam Trbovlje postaviti 43% občinskih določk, Laško 55%, Dole 45%, Sv. Kristof 60%, Sv. Rupert, Marija Gradec in Loka 60%. Okrajni odbor se poslužuje, da dovodi tudi občini Jurkšter povikanje občinskih določk, ker se še to zadnja prošnja ni mogla od občine vložiti do občnega zbora.

— **Častnikom v rezervi** je imenoval cesar v III. vojni med drugimi g. Gustav Rosina pri č. in kr. pešopolku št. 7 in g. dr. Vekoslav Kukovera pri e. in kr. pešopolku št. 27. Čestitamo!

— **Delovanje bralnega in verskega društva na G. Ponikvi**. Nase mlado društvo se krepko razvija pod izvrstnim in požrtvovalnim vodstvom za to zelo vneta odbora. S številom ndov se smemo tudi že ponositi. Čeravno pogrešamo v svojih vrstah se maršalketega. A upanje je, da tudi ti pristopijo. Kako je bilo tako društvo potrebno, kaže dejstvo, da je bilo do sedaj v par mesecih izposojenih nad 150 knjig. Veselje je gledati, kako ponosno stopajo naši (antje in dekleta ob nedeljah z izposojenimi knjigami proti domu. Koliko brezdelnega postopanja se s tem zabrani ter mesto tega si naši bralci pridobivajo vsestranske izobrazbe. Preskrbljeno je za zalozbo in ponk. Ljuba mladina najde v knjižnici veliko mihih povesti, resni in skrbni gospodarji pa obilo gospodarskih knjig. Tudi s časopisi smo razmeroma dobro preskrbljeni. Tedaj pa le vsi pridno segraje po knjigah in časopisih, saj vam naš prijatelj knjižničar, Franc Seidenek, rad postreže. Tudi svojo bralno sobo imamo že, v kateri si lahko ob nedeljah kratino čas s citanjem. Soba je jako lična. Za prenovljenje poda, za novo omaro in mizo in dva dolga stola so naši požrtvovalni odborniki darovali ves material. Srčna hvala!

Sedaj se pripravljamo za veselico. S posebno vrnemo so se naši dištantje poprijeli učenja svojih slog. Predstavlja se bo burka: „Nemški ne znajo.“ Natančnejši vzpored bode pozneje objavljen. Prosimo vse rodnoljube, naj bi nam podarili kakih knjig.

Po dolgem čakanju in opetovanih prošnjah dobili smo vendar razpisala pošte. Prihajal bode k nam trikrat na teden iz Zala.

— **„Frisehaufvo koč“**. Svinjska podružnica „Slov. plan. društva“ pošilja oklice, v katerih se obrača do vseh prijateljev in prijateljic planinstva, naj nabirajo in prispevajo po možnosti za „Frisehaufvo koč“, katero je sklenil postaviti občni zbor „Savinjske podružnice S. P. D.“ na severni strani Ojstrice nad Logarjevo dolino. Slovenski planinci hočejo pokazati svetu, da znajo ceniti zasluge moža, katerega zaničenje lastni rojaki, s tem, da krstijo novo planinsko zavetišče z njegovim imenom. Blagohotni prispevki naj se pošiljajo na naslov: „Savinjska podružnica Slov. planinskega društva“ v Gornjem gradu na Štajerskem.

— **Ljubno**. Č. kr. namestnika v Gradcu je podelila delavcu Laku Podkrajniku v St. Primožu, obč. Ljubno, 50 K 50 v rešilne talije, ker je rešil dne 24. aprila 1906 oljavičarja Krznarja iz Savinje. Anton Kunej, ki mu je pri tem pomagal, je dobil 20 kron plačila.

— **Posle pri okrajnem glavarstvu brežiškem vodi** delo mesto odstopnega glavarja Vistarijnja okrajni komisar Schaffner. — Okrajni zbornik dr. Višič je prestavljen iz Brežic v Gradec.

— **Veleposrestvo Resahof na Vidmu v brežiškem okraju** sta kapila od inženerja Jul. Schmettscheka brata Ratič iz Spodnje Šiške za 74.000 K

Sv. Duh na Ostrum vrhu.

Tukajšnji Garbovčar Stet. Stanger polaj se je zadnji petek z doma. Med potjo ga dobi snežni plaz. Ker ga tudi se drugi dan ni bilo doma, šla ga je breška iskat. Ker ga je nekaj časa lahko slehla in so se sledi pri plazu namerak izgubile, bili so sosedje prepričani, da ga je plaz zakopal. Po trdnopremu delu so ga tudi našli. Plaz ga je daleč v pota s seboj potegnil. Sirotnak je bil 1¹ dne v snegu in zapušča več nepreskrbljen otrok.

— **Potres**. Dne 3. t. m. se je v središki okolici čutil okoli 3 ure popoldni mali, le sekundno trajajoči potresni sunki v smeri od severa proti jugozahodu.

— **V pokoj** je stopil znani dolgoletni profesor zgodovine na mariborski gimnaziji g. Fr. Horak.

— **Zaročil se je** z Frane Lipce, narodni trgovec v Brežicah, z gospo Ljubico Lipič iz Zale. Čestitamo!

— **Ormoško učiteljsko društvo** si je izvedlo na svojem zaloznem obzoru sledeči odbor: nametnik in blagajnik g. Josip Bajep, nadučitelj na ormoški okoliški šoli, tajnik g. Adol. Rosina, učitelj na ormoški okoliški šoli, odborniki: gospa Terezejavcova, učiteljica pri Sv. Miklavžu, gosp. Ivan Kosar, nadučitelj pri Veliki Nedelji in g. Jakob Preindl, učitelj pri Veliki Nedelji.

— **Ormož**. Č. g. P. Hugon Edvard Lengstadel, mestni kaplan v Ormožu, je imenovan vojaškim kaplanom v Gradcu.

— **Zmrznil je** 21. decembra 1906 v Hudošah pri Ptuj posvetnik Turk. Napil se je v Ptuj zganja in v snegu obledel. Turk zapuša četrto nepreskrbljen otrok.

— **Iz Ljutomer**. Narodna društva so priredila na Silvestrovo Gregorčičev večer, ki se je dokaj dobro obnesel. Odkl je bil povoljen osolito gre vsa čast rojakom, ki so prihiteli celo iz ormoškega okraja, iz Ivanjkeve, Male Nedelje, Krizevec itd. Pogrešali pa smo mnogo narodnih rodin, ki s svojo odsotnostjo dokazujejo, da pacimajajo približno toliko zanimanja za tako prireditve, kakor oni, ki se niso zlahi dalje poti in sibirske zime. S stidom pa moramo pribiti žalostno dejstvo, da so se nekateri tržani raje udeležili nemčerske tombole! Pa upamo, da zaživekrat! Program večera je obsegal petje, deklaracije in govor. Pod spretnim vodstvom gospoda Zacherla je pel mešani in moški zbor zgolj Gregorčičeve pesmi. Nabolji je ugajal vno lep mešani zbor „Nazaj v planinski raj!“ V imenu narodnih društev je pozdravil navzoče podstarosta Jožko Rajh. Najlejša točka vsoga večera pa je bilo predavanje filozofa M. Rasterja o Gregorčiču. Z napetostjo je sledilo obeštvno njegovim krasnim izvajanjem ter mu s birmim odobranjem izreklo svojo zalozbo. V duhovito zasnovanem govoru nam je predavatelj podal verno sliko goriškega slavca, ki ga nam je vzelo staro leto. V posebnem živih bojih nam je naslidal Gregorčičovo trpljenje in preganjanje, koja je moral prenašati od krutih zatiralcev.

Gd. Škrlec je deklamovala pesem „Ojki“, g. Stanjko „Domovini“, gospod Cvetko pa „Človeka nikar!“ Deklamacije so splošno ugajale, le zdi se se nam, da niso bili dovolj pripravljene.

Konečno se je oprijela alegorija in sicer je predstavljala gd. Velnarjeva stare, gd. E. Repičeva pa novo leto. Tako smo zaključili v Ljutomeru staro leto s srčno željo sbernega, da bi se v novem letu tudi v našem trgu, osolito v narodnem oziru obrnilo na bolje! Na zdur!

Mariborski slovenski trgovci in Slovenci. V zadnjem času se je toliko pisalo, ne samo v tem listu, ampak tudi po drugih slovenskih časopisih, o razmerju med slov. trgovci in slov. občinstvom. Predbivalo se je Slovencem, da zahajajo raje v nemške trgovine ter premalo podpirajo slovenske. Mogoče nas je mariborski čitatelj istih vrstic obesil, da smo mlačni Slovenci ter se premalo brigamo za slovenske trgovine. A temu ni tako! Šel bi gotovo raje vsaki izmed nas k slovenskemu trgovcu kakor pa k nemškemu, če bi bile razmere druge. Pogledajmo si, koliko pa imamo slovenskih trgovin v Mariboru. Seizelj jih lahko na prstih jedne roke. Potem pa naprej! Kaki narodnjaki pa so so naši trgovci? To pri nas ni narodnih trgovcev, ki ima, recimo, nemškega posrednika v svoji trgovini, sam pa si tudi ne upa nastopiti bolj narodno, kakor s tem, da ima pri napisu svojega imena slovenske črke. Mora se nam očitno zaupanje v narodnost takih trgovcev, posebno če se pomislimo, da se dohijo med njimi tudi taki, ki dajo svojem udobrenen en dan prosto, da se lahko vozi s fjaizerjem ter ob volitvah agita za nemško-nacionalno stranko. Torej ni kriva mlačnost nas mariborskih Slovencev, ampak krivi so naši trgovci sami, če nas zahaja velik del raje v nemške trgovine, kjer se mogoče tudi dobi boljše in ceneje blago in pa boljše potrebe. Dokler pa bo vladalo pri naših trgovcih tako razmerje, ne bodo boljše in se ni nadjeti, da bi se naše občinstvo dalo spreobrniti. Naj trgovci spojinjajo svoje dolžnosti, potem bodo imeli še le pravico zahtevati, da tudi občinstvo spojinjajo svoje!

„Südmärk“ na delu. Pod tem naslovom poroča „Sl.“ od St. Lj.: „Südmärk“ je zopet ugrabil eno tukanja kmetijo. Gospa Prač na Stari Gori je prodala pred tedni svoje veleposelstvo „Südmärk“ za 26.000 kron. Glas gospe Prač je bil pri zadnjih občinskih volitvah odločen za nas Slovence. A sedaj pa kupnje „Südmärk“ ta posveta. In tako bode šlo naprej. To društvo je sedaj osredotočilo svoje grabljlivo delo v šentiljski župniji. Na ta način se nasprotnikom sčasoma res utegne posrediti, kar tako popeljno žele, potem nakupovanja slovenskih posestev pogosti domačine Slovence v dvajsete grude. Tekom nekaj let je „Südmärk“ samo v naši župniji pokupila šest večjih posestev. Kakor se govori, se pogaja „Südmärk“ še z nekaterimi tukanjimi veleposessniki zaradi nakupa. Pomoči ni od nikoder!

— Valna naprava v korist kmetijstva. Že od leta 1902 plačuje štajerski deželni odbor 3600 K na leto splošni delavski zavarovalnici proti nevarnostem v Gradcu za kmete, ki se podražujejo pri kmetijstvu raznih strojev, mlaticilne itd. Kmeti ni torej treba plačevati, vendar ima dolžnost naznati pri pol. oblasti svoje stroje, žitve delavcev, poprečno število dni in visokost zaslužila delavcev pri stroju. V slučaju, da delavec ponesreči, dobi zavarovalnino. Ako ni za nobeno delo več sposoben, dobi rento in tako mu ni treba berati in tudi ne pride občini na vrst, gospodar pa je brez skrbi. Ako bi n. pr. ponesrečil kdo izmed delavcev pri mlaticilnem stroju kmeta, ki ni dal svojih delavcev zavarovati, moral bi postaviti zanjeno zavarovalnino kmet sam ponesrečenca plačati in bi bil povrh še kaznovan. Zupanstva naj torej gledajo na to, da bodo vsi posessniki omenjenih strojev svoje posle in delavce zavarovali. Dotične tiskovine v slovenskem jeziku naj zahtevajo pri politični oblasti.

— Pouk analfabetov. V Zagrebu se je ustanovilo „Društvo hrv. vauč. građana za pouk analfabeta v Zagrebu“. To društvo si je postavilo nalogo, razširati idejo narodne prosvete po vseh krajih hrvaške domovine. To se da provesti edino z okrajnimi in krajevnimi organizacijami za odpravo analfabetizma in širjenje ljudske prosvete. Take organizacije, v katerih bi se morala zbrati vsa inteligencija, seveda na čela najuglednejši ljudje okraja, imelo bi v svojem okraju propagirati idejo boja proti analfabetizmu; ona bi ustanavljala in vzdrževala učne tečaje in na ta način na delu podpirala delovanje osrednjega društva v Zagrebu.

To je pač lepa zadeva. In mi Slovenci! Tudi pri nas imamo vse polno analfabetov, t. j. ljudi, ki niso imeli prilike hoditi v šole, da bi se tam naučili pisati in čitati. Zlasti v hribovitih krajih n. pr. v Savinjskih planinah, na Pohorju i. t. d. je nepismenih ljudi še precej. Tudi mi bi potrebovali takih organizacij. V prvi vrsti pa nekaj učiteljev, kateri bi se poslali v Zagreb k znanemu hrvaškemu učitelju analfabetov Anderliću, da preučijo njegovo metodo, v najkrajšem času naučiti odrasle čitanja in pisanja. —tj—

— Za zobjorje šolskih otrok skrbijo po raznih mestih v Nemčiji posebni zobozdravniki, katere plačuje mestna občina. V Mühlhausenu je preiskovanje zobovja šolskih otrok pokazalo, da je 99,97% otrok bolnih na zobovju. Od 9524 preiskanih otrok jih je le 41 imelo zdravo zobovje. V imenovnem mestu so ustanovili posebno zobno kliniko za šolske otroke, kar je prvo leto stalo 15.600 K. Take klinike so že v Strasburgu, v Darmstadtu, v Offenbachu itd. Vsa preiskavanja, izdaja zobovja so brezplačna. Tozadnji stroški so bili v Strasburgu leta 1902 2700 K, 1903 leta 3300 K, 1904 leta 6500 K in 1905 leta 8000 K. Pri nas se pa za zobovje otrok ne stori nič, tudi to je velika napaka. Pa o tem se hočemo pisati v našem listu.

— Mnogo snega so nanovo dobili v četrtek ponoči v Gradcu in po celi murski dolini. Padlo je veliko več snega ko zadnjič; postavilo je takoj ves promet električne železnice in tudi pretrgalo telegrafne in telefonske zveze v mestu, z Dunajem in s Trstom. V petek ni bilo dobiti v mestu toliko delavcev, da bi očistili potov vsaj puta in glavne ceste; naročili so jih celo iz Feldbacha. Ena starejša ženska je podal plaz s strehe neke hiše; strla si je nogo v gladije; tudi dvoje otrok je posleno, pa ni se jima zgodilo nič zalega. — Po preteku petih let so dohili belas razno na Novo leto na otoku Lokinju sneg. Obležal pa je samo nekaj ur.

Kranjsko. **— Mesta občina Ljubljanska** izkazuje za upravno leto 1906 pri mestni blagajni prebitka 183.175 K, od katerih je za leto 1907. razpoložljivih 90.000 K. — V zadnji seji dne 31. dec. je dovolil ljubljanski občinski svet za nakup umetnin slovenskih umetnikov 2000 K. To bi naj bil začetek prihodnje slor. umetniške galerije na ljubljanskem gradu.

— „Mir“ v Ljubljani. Za čas prihodnjih državnozbornih volitev bo izhajal celoviti časopis „Mir“ v Ljubljani, da bo lažje krepkejši posleg v volivno borbo. Tiskali ga bodo Blaznikovi nasledniki.

— Redko slanje. Predsednik pevskega društva „Slavec“ g. Ivan Drazil, bo obhajal dne 6. jan. 15 letnico predsedstva tega društva. Radi tega mu priredi „Slavec“ v soboto, 5. jan. podoben in potem časten večer v Narodnem domu.

— Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani. V službo se sprejme: 1 poslovođa za manufakturne stroke, 2 potnika, 8 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika špecerijske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke (boljša moč), 2 pomočnika telezinarne stroke, 1 pomočnik modne in galant. stroke, 4 kontoristinj, 1 blaginjičarka večša laščine, 2 prodajalci, 7 učencev. Službe iščejo: 2 poslovođa, 2 kujirovodja in korespondent, 1 kontorist, 15 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki špecerijske stroke, 6 pomočnikov manufakturne stroke, 2 pomočnika telezinarne stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 12 kontoristinj, 4 blaginjičarke, 4 prodajalce.

— Nova stranka „mladih“ na Kranjskem. V nedeljo 30. grudnia so se zbrali v hotelu „Ilirija“ v Ljubljani najotji somišljeniki „Našega Lista“, da odločijo o vprašanju, „ali kaže neodvisnim, naprednim elementom, da se organizirajo kot samostojna stranka k političnemu delu in kot taka posežejo v naše politično življenje, ali je počakati za vstop v aktivno politiko ugodnejše polotačje.“ K seštanka so prišli poleg ljubljanskih zasnupki z Gorenjskega, Notranjskega in Dolenjskega. Po debati se je z velikim navdušenjem storil sklep, da je organizirati samostojno stranko. Izvolili so pripravljalni odbor, ki je dobil nalog, da se v vsi program ter izdela organizacijski načrt ter oboje predloži čimprej, najkasneje do konca svedana vočjemu shoda zasnupkov. Pripravljalni odbor mora na shodu zasnupkov tudi poročati o vprašanju glede strankinega glasila (naj se li razširi „Naš List“ v dnevniki ali ne) ter strankine finančne organizacije. Pripravljalnemu odboru načelajo g. ing. Zetek.

— Društvo zdravnikov na Kranjskem je imelo 29. m. m. svoj občni zbor v Ljubljani. Volil se je dosejani odbor. Važni ste sklenjeni resoluciji. Prva se glasi: „Opetovano se je prigodilo, da je slavni deželni odbor kritikal in reval strogo medicinske vprašanja, ne da bi bil zaslišal strokovnjakov. Društvo zdravnikov na Kranjskem smatra kot potrebno, da se v bodoče v vseh medicinskih vprašanjih v informacije obrne do merodajnih faktorjev, bodisi do gremija primarijev, bodisi do c. kr. deželnega zdravstvenega sveta, bodisi do društva zdravnikov ali še bolje, da ustanovi pri deželnem odboru mesto zdravstvenega referenta.“ Druga se glasi: „Društvo zdravnikov na Kranjskem stoji odločno na stališču, da deželni odbor diplomiranim zdravnikom izven službe sploh ne more jemati pravice do izvrševanja zdravniške prakse, to tem manj, ker plače v deželni službi stoječih zdravnikov niti ne dosega ekstenženega minimuma.“ (Deželni odbor je namreč prepovedal v dež. blaznici službojučemu zdravniku izvrševanje privatne prakse.)

Koroško. **— Redka petintridesetletnica.** V tiskarni Družbe sv. Mohorja je slavil te dni g. Ivan Trčič petintridesetletnico, kar stavi „Mir“. Tovariši tiskarne so ga počastili s skromno slavnostjo, izročili mu venec z napisom. Slavljenec je bil tudi nekaj časa odgovorni urednik „Mira“; star je sedaj 60 let in je še nastavljen petintrideset let v tiskarni. To je gotovo redek jubilej.

— Slovenske zmage pri občinskih volitvah. V Borljah so zmagali Slovenci v I. in II. razredu, bili bi tudi v III. pa je zadral mnogo volitev visok smeg, ki je zamel vas pota. — V Djeklah so zmazali Slovenci v I. in II. razredu. III. ali volil. — Zmagali so Slovenci na čeli črti v Hodislah. — Tudi v Šmiheln nad Pliberkom so zmazali brez vsakega boja. — V Rudah so si osvojili prvi krat III. razred; v Zitaravasi pa po hudem boju II. razred; v tej občini je doma znani Seifriz, državni poslanec. Slovenci tedaj na Koroškem veselo napredajo. Slava vsem zavednim braniteljem pravice slovenskega ljudstva v Korošani!

Primeraka. **— Slov. kazenska razprava v Kopru.** Pri okrajnem sodišču v Kopru se je vršila 31. dec. prva slovenska kazenska razprava. Sodni pristav Steffe je zaslišal priče v pravili slovenščini in tudi razglasil obsodo v pravili slovenščini. Obtožena je zastopal ital. dež. poslanec dr. Bonatti, ki je pazno sledil slov. zasliševanja in je izjavil, da ga je umel. S tem je dokazal, da se lahko vrše slov. razprave tudi z italijanskimi odvjetniki. Govor zagovornika dr. Rybka iz Trsta je bil seveda tudi slovenski.

C. kr. gošta v osebni okrajnega glavarja koperskega so imeli v Riemanjih. Prišel je k županu Berdonu in ga naprosil, naj sklječe vaščano. Ko so bili vsi zbrani, je dejal župan, katerega poklijejo vaščani neprestano k okr. glavarju, naj poredi sedaj osebno glavarja česa želijo. Ta je dejal, da jim dade samostojno župnijo in duhovnika, ki bo plačan iz verskega zaklada. S tem naj bodo zadovoljni in ostanajo pod tržaško škofijo in škofom Naglom. Vaščani so proti temu hrupno in odločno protestirali, na kar se je glavar odstranil e da bi kaj opravil.

Svetovne vesti.

— „Sredroci“ v Trstu slorljivi. Tržaška policija je ujela te dni več ljudi, ki so s pomočjo takozvanega tighe sredra navrtavali blagajne po mestu. V neki kavarni so pustili „sredroci“ sveženj, v katerem je bil toli iskani tili sveder ter vse druge potrebne priprave za vlome. Nato je policija ujela petero teh tičkov, jeden pa je bil že prej zaprt zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe.

— 105 let stara Marta Munt v Kanizasi, mestu v severnoamerikih združenih državah, so boče ločili od svojega 97 let starega moža. Ta je pač poznjo prišla do spoznanja svojih zakonikih križev in nevolji!

— Najstarejša Čehinja. V Chicago v Ameriki živi neka Barbara Zegrosser, ki je že 113 let stara. Ko je bila stara 80 let, je šla v Ameriko k svojemu sinu Jozefu, ki je bil prej v Vošnjanih na Četkem usnarj.

VIZITKE

prilporeča
Zvezna tiskarna

Poskusite
in priporočite
izdelke

Dydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenomih zastoj.

— Madjarska nestrpnost. Občinski svet v Temišvaru je sklenil od straničarje s mestne hiše cesarskega dvoglavnega orla. Obstranijo tudi spomenik avstrijskih vojakov, ki so padli 1849. pri Temišvaru in boju proti ogrskim vstajem.

— Železniška nesreča. Pri Dundeeju na Angliškem je trčil osební vlak v postaji Elliot ob drug je stoječ vlak. Dva s potniki napolnjena voza sta bila takoj zdrobljena. 26 oseb je mrtvih, 20 ranjenih.

Anglesko-srbska trgovska družba.

Te dni sklepa srbska narodna skupščina o koncesiji za anglo-srbsko trg. družbo. Ista hoče v Beogradu otvoriti (kakor smo že poročali) velikanško klavnico in tvornico za konzerviranje govejega in svinjskega mesa, rib, ovojča, ovočnih sokov, tvornice za toplotenje masti, za mlo, za glicerín, margarín in olje za mazanja; k temu hoče staviti še velikanški mlín.

Sébi vračnjejo to podjetje, ki naj ugodno reši pretečo krizo v njihovem izvozu živine in žita. Nedvomno dobi imenovano društvo dovoljenje od skupščine, da postavi ta podjetja.

Živnorojska zadruga na Predarelskem.

Leta 1903. je bilo na Predarelskem 19 živnorojskih zadrug z 903 člani in 1765 delez. Meseca maja je bilo vključenih pri teh zadrugah 1405 aamíc in 26 samcev, torej skupaj 1431 komadov. Živnorojsko knjigovodstvo se v sled natančnega nadzorovanja vodi prav dobro. Statistika mlekonosnosti se je vodila le pri 12 zadrugah. Pri teh zadrugah ima 1 krava povprečno 3456 l mleka na leto. Večina živine je poleti na pšiznách. Tako na Predarelskem!

„Trgovsko-obrtni dom“ na Reki.

Na Reki se je ustanovilo društvo „Trgovsko-obrtni dom“. Namen mu je zbrati na demokratični podlagi vse hrvatske in slovenske trgovske ter obrtne življe. „Trgovsko-obrtni dom“ na Reki bo pospeševal stanovske interese svojih članov z nazveti, s tržninami in borznimi obvestili in bo šaljajilce vseh slovenskih trgovcev in Reke in okolice ter vseh onih, ki prihajajo po poslih tjakaj. Oglasila za pristop naj se pošljejo na „Trgovsko-obrtni dom“ v Reki, Piazza Uermey 31. 2/L. Ustanovniki plažajo 50 K, društva in ustanovitvi 200 K. Letna članarina znaša 12 K. Predsednik je Gjuro Ratić, podpredsednik Josip Ratićka. V odboru sta naša rojaka Josip Bole in Đukan Vilhar.

Književnost in umetnost.

Gospodu Andreju Gabričku, „zaslužnemu založniku“ etc. etc. par prijateljskih besed v odgovor in premislek.

Na moje naznanilo Dumas-ove knjige „Graf Monte Cristo“, ki jo je prinesla „Domovina“ 14. decembra, ste odgovorili „Soči“ z dne 22. decembra. Ker mi je znano dejstvo, da so med založniki prijazni in kulturni ljudje bele vrane, me ton, v katerem je odgovor pisan, ni prav nič frapiral. La-skavo pa je zame, da ste ravno meni odgovorili, ker ste doslej na vse kritike in dobre nasvete, ki so se Vam dajali po različnih listih, trdovratno molčali. V razčlenjenem samoljublju ste mojo oceno površno prečitali, potem pa napisali ogročen odgovor. Umevno je torej, da so se v ta nepremišljen

odgovor vrinile stvari, ki jih jaz niti trdil nisem, ki mu jih torej naravnost podtikate. To se vidi posebno glede stvari, ki sem jih baje trdil o prevodu in prevajalci omenjenega dela. Zato pada tista razpo-tijanska grda laž na Vas, gosp. „zaslužni založnik“.

Glavni grehi, ki mi jih očitate, pa so: 1. da blebetam; 2. da ne povem, po kakem sistemu in principu bi morali Vi izdajati knjige; 3. da sem „kritik“, ki meče samo polena pod noge mozem, ki kaj delajo in da ne delam nič drugega nego zgago; 4. da se po krivem spodbijam nad vso; 5. da mečem polena pod noge „zaslužnemu založniku“ (tako se imenujete sami!) v veliko veselje klerikalcev, ki so kar blazno pograbilo po tej debeli kosti...; 6. očitate mi zloben namen.

Vmes ste že zlobno omenili, da menda nimam pravih pojmov o umetniški vrednosti omenjenega romana in da najbrže tudi jaz ne posegam po originalih.

Hebetavost se pač najbolje pozna Vamemu konfuznemu odgovoru, ki ste ga zabelili s par stanki samohvale in v katerem zmedeno ponavljate cele stavke. Moji omeni pa ste sami priznali sistem, dasi se pozna na vsem Vamem odgovoru, da ga niste razumeli? Če zahtevate od mene pouka, po kakem sistemu in principu naj uredite svoje publikacije, je to naravnost smešno. Vašim nedostopim in gluhim smesom se je že tolikokrat pridigalo, da se v praksi na nobeno stran ne držite principa, ki ga v „Soči“ tako praktično proglašate: da se da v dobri obliki za nizko ceno dobro knjigo. Iz tega se pač najbolje vidi, koliko je vredno Vaše založniško delo. Sicer pa Vam je glede tega stavil pred 3/4 leta konkretne predloge nek Dr. K. Š. v „Slovani“. Ali se Vam je zdelo vredno odgovoriti, tega ne vem; da ne upošte-vate njegovih besed, to vidim. Če Vam delam zgago, me to nič ne žalosti; mogoče bodeste s časom vendar uvideli, da ste na krivih potih. Kar se vezi tiče, moram omeniti, da sem videl pri nekem knjigarju (ne antikvarju) skrajno neukusno vrtan izvod knjige „Quo vadis?“ Modrost, da se v tiskarni knjige tiskajo, a ne vedejo, ki ste jo razpoto natimili, lahko ohranite sami zase. Samohvalo pa, da se v Velji knjigovodnici knjige vležejo lepo in okusno, mirno notiram. Če se klerikalci okoristili s to zadevo, me prav nič ne razburja. Vi zahtevate molk ali pohvale od mene valed nekake liberalne solidarnosti, ki jo supponirate, a se motite. Če Vas Vaši liberalci hvalijo, ker ste ž njimi vred liberalce, potem ste Vi vredni njih in oni Vas. Lepa kompanija! Jaz nisem liberalce, a če bi tudi bil, bi se ne dal od nikogar vezati. Koketna nečimernost, s katero se sami zavete „zaslužnega založnika“, mi je naredila mnogo veselja in tihe radosti. Zloben namen komu kratko očitate, je zelo lahko in ceno: kaj natančnejšega povedati o tem pa je ne-varno. Zato ste mi mirno vrgli to po-leno, sicer pa prevično molčite.

Da se z Vami ne morem kregati o umetniški vrednosti Dumas-ovega dela in njegovi primerčnosti za slovenski književni trg, to mi lahko prizna vsak, ki kolikor toliko pozna Vaše delo. Da posegam res po originalih, o tem se je lahko prepričalo Vaše uredništvo in tudi Vi pred poldrugo letom. Da ste z zmagoslavno gesto hlasičili tudi po eni tiskovni napaki, to se pri tako hlađnokrvnem kritiku, kakor ste Vi, lahko razume.

Za nameček še nekaj drobita. Vaše publikacije pazljivo za-

sledujem. Z peto leto. Knjigi Jestrba contra Hrdlička in Kapitanova heč sem stavek za stavkom primerjal s češkim, oziroma z ruskim izvirnikom. Tako sem do dobra spoznal vrednost Vaših publikacij. Ben Hur je naravnost atentat na dober okus, kar se tiče jezika. Da se je vključil tem razprodal, to so krivi bač oni „klerikalci“, s katerimi me strašite. Yaše uredništvo je nekod zahtevalo od nekoga, naj s prevodom vred pošlje tudi izvirnik; ogromna večina Vaših publikacij pa kaže, da ni v cellem uredništvu človeka, ki bi lahko kak prevod kontroliral. Takega drobita bi Vam lahko s podrobnimi dokazi napisal celo knjigo, debelo za tri Grofe Monte Cristo, če bi mi Vi dali jamstvo, da bode imela stvar pri Vas uspeh ali če mi daste za to na razpolago svojo „Sočo“. Na tak način Vam preskrbim za dolgo dobo brezplačen posudek, ki bo go-tovo bolj zanimiv in ki bo marikomu (mogoče tudi Vam!) več koristil, ko famozni Grof Monte Cristo.

Sploh pa Vam svetujem, da začnete najprej sami pri sebi, da odpravite ne-dostanke, ki Vam jih različni „zgagarji“ očitajo in pisec teh vrst bo prvi, ki Vam bo glasno trobil hvalo. Dotlej pa bo priduo (in seveda tudi nenstrašeno!) na straži stal najnovejši „zgagar“.

— on —

Prave galoše z znanjo „PROVOZOM“ v vsaki, prevodno po originalnih osebah PETER KOSTIC, Celje.

Loterijske številke.

Trst, dne 8. januarja 1907: 63, 88, 2, 70, 53, 12, 15, 81, 22, 14.

„Trgovski pomočnik“!

Spretni, izveščani dobri govorniki z lepo vnanostjo ter z večletnimi sprječevali imajo prednost.

Z. KRANJC, trgovina špacerije in de-žetih prištevov v Kranju.

Istotam se sprejme tudi deček kot učence iz dobre hiše.

Gornjesav. posojilnica v Mozirju

naznanja slavnemu občinstvu da bode obrestovala vloge od 1. prosinca 1907 naprej po

4 1/4%

posojila pa se bodo dajala po

5 1/2%

Odbor.

Pekarija

v Teharjih je naprodaj z vsemi pri-pravnimi in orodjem vred, obrt je dobro vpeljana. — Natančneje pove

HERMAN, slikar, Teharje.

Vsestranske hvala in pri-znanje doseget je letošnji
Koledar
za kmetovdca 1907.

Vredil deželni nadzornik J. Logarst. II. zelo popularni letak v vsebino: Knjiga opisuje življenje; zlasti pravi-va življenja, kmetovdca, goveje življe in pridelave. — Prastarjega, mlakar-stra, predkovanje mleka, beljenje mleka. Obdelovanje travnikov, naprava in ospevanje travnikov, smetna in in parvena gozila. Pajderja, naprava sadovnjaka. — Vsiroga, prigrava do-brega vina. Kmet-zakori. Imenljavstvo. Prazni, v kile orale in hektarje. — Koledar sejmi in se mnogo drugega. Vozan je letos v posebni močilo plašio. Cena s pošto K 1.80, in se naroči pri Ivan Benada v Ljubljani. Noben vesten gospodar naj ne bode brez tega prepotrebega koledarja!

Martin Medved novi barvar v Šoštanju

se priporoča in naznanja slavnemu občinstvu, da vsprejme za barvanje vsake vrste moških in ženskih oblek, ne da bi bilo treba iste razparati, preproge, namiznike, i. t. d. od priprostega do najfinejšega bombaževega, suknenege, svilnatega in drugega blaga. Vsako delo izvrši se solidno in točno po nizki ceni.

Ilustrovani narodni koledar
za leto 1907
je ravno kar izšel v založbi Zvezne tiskarne v Celju. Cena broš. K 1.—, eleg. vezan K 1.80, po pošti 20 vin. več. Zanimiva vsebina. Okusna oprema. Vsako leto razprodan